

Paksodie Stroman

Paksodie Stroman

Gert Wijlage

Eerder verschenen titels van deze schrijver

Wij zijn briljant

Despoëten tralameren

Rif, grind, driftig verschiet

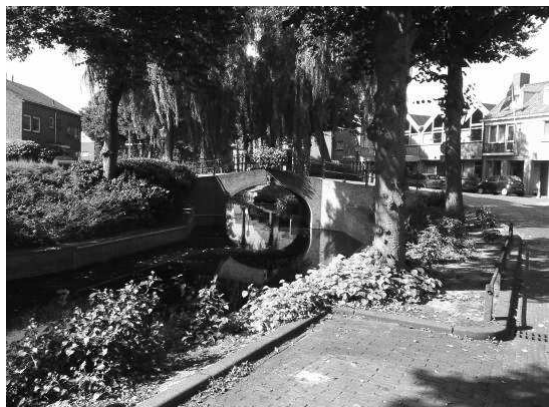
Vrijheid en Openbaarheden

Schrijver: Gert Wijlage

Coverontwerp: GW

ISBN: 9789463673662

© Gert Wijlage

"Langs de opslag van de elzen.....

.....die het vaargebied van de oude Rijn situeert aan de andere kant....."

Moi, Troy

De man met montuurloze bril komt met zijn zwarte fiets op mij af. Een aktetas op de bagagedrager. Ik sta in de gang. "Heb je dat boek van Rabindranath Tagore nou voor me mee genomen". Ik moet hem voor de tweede keer teleurstellen.

Ik steek het spoor over. Op het station moet ik nog een pakketje ophalen. Ergens bij een balie. Waar die is weet ik niet, totdat ik in de hal sta. Hier linksaf. Er staat een hele lange trein in een curve. Waar is die flinke blauwe rugzak nou?

Stenen gooien naar de duivel, het is me wat. Maar het is goede afleiding. Zoals bij het volgende voorbeeld: de verzuilde held op sokken in een menigte, in plaats van zelf solo op een pilaar staande het innerlijke onding benevelen. Die twee schuin naast elkaar en dan als doorkijkje een oog dichtknijpen.

Als hij hoort van het vlees van de overheerlijke runderen moet hij op zoek naar de kudde en versperde een enorme rots de weg. Hier gaat het dus om aanvaarding waarschijnlijk in de vorm van een wil tot erkenning. Bij wie? Janna, Juno, bij Jou?

Soms moet je gewoon met je vuist op tafel slaan.

Het krachtenspel en hoe splijt een Hercules de rots in tweeën. Hoe krijgt hij het voor elkaar. Ongetwijfeld met een soort van voorbeschouwde karateslag. Of zoals zeeën zich kunnen splitsen, atomen, wegen, haar. Een eenheid met een scheiding.

Zo staan de pilaren in mijn binnentuin. Steunen en toeverlaten. De beschutting van het denken in de open lucht, want ze omringen mij. Ik raak ze aan, het steen, een koude stabiele factor, een poort verlenend. Heel vroeger gebruikte men hout hiervoor.

Maar goed. Hoe trouwhartig ook een keiharde formatie, als de platen zwenken dan zwaait er wat. Dan is het gedonder in de straat en breekt het beschaafde gebak. Natuurlijk mag je van mij ook plooibaarheid verwachten. Maar het rift in mij nog meer.

In de opslag 1: ter hoogte van

Omdat het om een voorraad gaat en omdat het een hogere notering betreft. Er is sprake van een toename. Een toename van vermogen, van meer aandacht, ruimte moet opnieuw ingedeeld. Informatie moet worden verwerkt.

In de hoek van de opslag staat de tafel. Rondom bomen, een bosje, vuilnis. Een leeg pak vruchtensap, een brug. In de verte klinkt het schot van een man die een jager blijkt. Met een hond.

Frits zegt te geloven in de goedheid van de mens. Daar doet hij het voor. Romain zegt dat hij het fijn zou vinden als iedereen zijn geloof deelt. Hij heeft een theatershow. Ik fiets langs de opslag.

Het opnieuw indelen van de ruimte gaat beter als we de eenheden op elkaar laten aansluiten. De toename zou aldus toegesneden moeten worden in de maat van de sluitende eenheid. Het is een bewaarsysteem.

Barbara en Agathe. Vriendinnen van het lot dat grootschalig een totaliteit representeert. Zij halen mij binnen en zeggen: "wees begroet ragfijn fragment, draai je om". Er werden dingen losgelaten. Geen duiven.

Strooigoed. Daar is het beeld van de gesluierte die met een precies gebaar van een halve cirkel de bloemen in de lucht doet opgloeien. Het kan ook met woorden, met carrosserieonderdelen, met fluitsignalen, publieke soundcheck. Musica !

Je kunt beweren in een essay, of in een roman herhalen, dat de moderne waarneming ingeluid door het fotomechanisme, een toekomstige visie inkapselt. Je kunt hetzelfde beweren van vrijwel elk blikvangend medium met enige samenhang als pretentie.

We liepen naar het restaurant eerst naar links door de havenloods. Oude auto's. Verder op weer een restaurant. Nieuwe mensen. Terug naar de kade. Vorige week liepen we naar rechts, langs de Schelde.

Wat verbaasde was de omvang en de intensiteit die men eruit af zou kunnen lezen. De bouwwoede om al dat geloof te huisvesten. De grot voor de intimiteit, de genade. Het steen voor de studie, de vorm. Om het proces te bewaren. Om de eenheid.

Hoe ontwijk je een camera? Loop je met een hand voor ogen? Het hoofd gebogen? Ik wed dat je probeert de vermoedelijke beeldopname te vermijden, eerst die kant, dan weer die kant - weg te lopen van de scene. En het ging helemaal niet om jou, maar om Thomas More!

Het is de honderdste zomer na 1916. We verheugen ons alvast op de vrede. De brug ziet er zo uit, vrij nieuw, staal en steen. Vroeger moet hier een Blauwe Poort gestaan hebben. De weg loop schuin omhoog, de stad in. Het kan strakker.

De naald van. Wat? Buffon? Merel puft op kiezelpad. Vleugels gespreid, snavelbek opengesperd. Ik kijk naar binnen. Het is natuurkunde langs de lijntjes, het lijkt enorm op hoe het hoort te zijn.

De kans bestaat. Maar, zei Alex: "Neem opgooien niet te letterlijk. Eigenlijk laat je het object als het ware alleen maar los. Zorg er dus voor dat je de situatie langer vasthoudt, ter hoogte van je voorhoofd, in plaats van dat je het object hoog boven je hoofd opgooit. Dit maakt het extra moeilijk en dit stopt de vloeiende beweging."

Samenvallen met de beweging door de lichtvlek te volgen met je hand richting het oog van de jaloezie die de zichtbare wereld horizontaal ordent. Alleen dit oog in de schaduw van het grote geheel, de zon.

Levend ding dat willende, dat opgaat in leven voordat er over de nagedachtenis gecorrespondeerd is. Ter hoogte van je voorhoofd nemen we als een samenballing, van verstrengeling met objecten, situaties, vingeroefeningen, een primaire service.

Ik ben mijn eigendom, ik ben een stijlmens. De natuur mag eenzaam zijn (ter hoogte van !), de veelheid is de grote beweging. Meer is het niet met inbegrip dat er van alles buiten de boot kan vallen. Laten we het uitkapselen noemen.

We rekenen ons verblijf ergens tussen het algemene en het bijzondere tot het normale. Die positie schommelt voortdurend tussen ideaal en feit, dat weet een kind. Probeer bijvoorbeeld het portret, de expressie, van een qubit na te spelen. Actie!

Er blijken altijd minimaal twee dingen aan de hand, te zijn. Dat wat je ziet en dat wat het zou kunnen betekenen. Soms gebeurt er wat met dingen die niets met jou te maken hebben. Ook worden een heleboel waarnemingen gewoon niet gedaan.

Er is zagezegd meer aan de hand. Ik denk terug. Het gaat om de drang naar overzicht en begrip waardoor gebeurtenissen in elkaar passen. Zelfs als dat onmogelijk lijkt wordt er toch ruimte voor gemaakt. Dus het past altijd? Is dat een sluitende conclusie?

En/en. Ter hoogte van het frontale op de spits.

Leverdata. In een tamelijk saaie film ontdekt de ontwerpster in de opslag (storage, stock) de verloren gegane collectie vlak voor de opening van morgenavond en bemerkt niet de

drugs die in de sieraden zit verborgen waarmee haar man een levensgevaarlijk gokje waagt.*

Denken dat er dingen verborgen zijn is op zich geen ramp. (We gaan nu over op het probleem van de openbaarheid). Wel of en hoe de vormen en de schaduwpartijen, de lichtplekken en de onzichtbaarheden hun functie inkleden.

Regelmatig gaat de discussie dan over de mate van dienstverlening in plaats van noodzakelijk steunverband. Dat je een voorstander bent van het uitkapselen en de buitendienst ontslaat je niet van de structurerende alomtegenwoordigheid.

Het aanzien van de veelheid is, terzijde, stukken dynamischer en realistischer dan de concentratie in de verdiepende nuance van het detail dat er overigens uiteraard heel erg toe doet in de analytische vergelijking met het enkele object.

Daarmee verraad ik, ik geef het toe, mijn positie in de opslag. Het belangrijkste moment dat er zomaar is, je denkt dat het een stilleven is, dat het een freezeframe betreft, dat de projector wordt stil gezet en de spreker zegt: "en toen vroeg...".

Zich in een element voelen. Zijn of haar, maakt mij niet uit. De suggestie van eenheid, precies zoals je bent. Dit ook helemaal beseffen en tegelijkertijd de relatie met al die andere elementen meedragen.

Hoe singulier ook de ervaring, het loopt de kans het voorlopige toppunt van complexiteit te banaliseren op individueel niveau. In alle nominaties van de opslag zijn er daarom kenmerken te vinden van 'een gestage stroom' en 'instrumentalisering'.

In de opslag 2: het paard, de tijger, de reiger

Bij een krachttoer denk ik weleens aan een diligence met gehuifde jongedames in lange kanten rokken en krullenkapsels met jongens op de bok in hogehoed met veel grijs en aanstaande bakkebaarden die paarden chick-chick of hortsik aanmoedigen en daarbij af en toe hun zweep laten knallen.

Op dat moment kom er een schroef los. Zullen de houten wielen het redden op deze bolderweg, nadat een losse keisteen werd geraakt? Een man of vrouw buigt zich uit het voertuig en roept. We verwisselen de wielen zoals we met de tijd verder gaan.

Door het oog van de naald. Dat is altijd krappe sokken. Tenzij we de positie van de naald overnemen. Wij roergangers, wij systeemanalisten, listiger kan bijna niet. Door het oog van de naald ontwikkelen wij een visie subatotaal.

Moeilijk kiezen hoor. Voortdurend dat afwegen terwijl je er eigenlijk recht voor uit wilt komen dat het eigenlijk heel anders moet met de wereld maar dat het niet een, twee, drie, te zeggen is hoe het wel moet anders dan de boel een beetje goed verdelen.

En maar kritiek hebben. Nou ja, we kunnen ook afspreken dat we het high-end inkleden. We ontwerpen een discours van een verpletterende schoonheid dat de meeste voorgaande plaatjes buiten de mode verklaart. Nu nog een tasje erbij.

Net paard, mooie wagen, een tijger sprong.

Ik weet niet. Kan een tijger zwemmen als een jaguar? In Pantanal zijn de capibara's en de reuzeotters dubbel op hun hoede. Ze zijn befilmd voor het oog van de wereld en ze weten van niets, noch hebben ze er iets aan als ik zeg: "Pas op! Achter je!"

Voorstel: concipieer een kader en ga daarmee aan de slag. Het eerste wat je vervolgens geneigd bent te doen is overplanten. Nog voordat je weet wat, wil je er iets inzetten, hetzij uit je eigen hoofd, hetzij uit iets uit een ander kader.

Zo groeit onze opslag beetje bij beetje. Maar maak je geen zorgen, we vinden er wel wat op. Bijvoorbeeld het model van een fabriek. We maken een vorm zoals in een atelier. We nemen dat in productie, zetten er een bed naast en starten meteen onderzoek naar wat we eigenlijk aan het doen zijn.

Daarmee hebben we het hele culturele veld te pakken en kunnen we per onderdeel de functie, stijl en het verschil bekijken. Let op, de schijn van eenduidigheid en laatste woorden vermijden. We specialiseren ons in hybride en pluriforme verzamelingen.

Genoeg gedibberd ouwe, wat jij nodig hebt is een goed programma waarin je alle functies kwijt kunt. Je fabriceert je overplantage met een vingerveeg, nee, het is al gebeurt. Wij lezen jouw manier vooraf van denken zoals jij beseft.

Als je wat te bieden hebt en ook de greep behouden wil en het zicht, is dat een hele goede hand van schudden. Eén setje van scharnieren maar met talloos veel verschillende manieren om je informatie op te vangen. Vang!

De escort is veel moderner dan religie of autonome prostitutie.

Je zou het begeleiding kunnen noemen wanneer bemiddeling nog teveel extra sores naar verwachting, en contactgewichtigheid, veroorzaken zou. Laat een teugel vieren maar hou de tijger klaar voor de sprong.

Hierbij hou je het volgende in de gaten. Als het er mooi uitziet dan heb je grote kans dat je goed zit. Of het echt zo is dat behoort tot het percentage toegestane vergissingen dat gebruikt kan worden als wisselgeld ten opzichte van de snoeiharde feiten.

Het faalpercentage, hoewel uitgewoond, kan immers de voorbode zijn van enerzijds een leermethode (zie de overplantprocessen) of anderzijds een ontzettend eerbiedwaardige (zie de literatuur) roep om bijstand.

De tijger springt over het paard. Een reiger stijgt op.

Wat valt er nog? Ja, wat valt er nog te doen als dit autoprogrammerende datasysteem-selfservice alle kernactiviteiten succesvol incorporeert? Kan ik je vragen om je blauwe veters in te doen terwijl ik ze zelf verwisseld heb voor bruine? Uit welke naam?

Overhemddragers met uitstekende manchetten wassen hun handen niet, zoals dorfrontale zinsbouwers ten enenmale ontoereikend zijn om de collectieve eigen tijd tot uitrukking te brengen. Zij rekent op onze morele en esthetische medewerking.

Om een nieuwe wereld door middel van dit gat in de jaloezie. Het lijkt op raambrede decoratie, ook weleens op een muur geprojecteerd, maar daardoorheen krijg je een nieuwe levensopvatting berustend op diepte en intensiteit.

Het klopt dat daarmee iets te weeg wordt gebracht dat zich voort laat stuwten door a) een afzetting, dat wil zeggen: een afzetten tegen een afzetting, en b) visie, dat wil zeggen een overtuiging die het bij het rechte eind heeft, hoe dan ook.

Zodat materie verondersteld wordt zich te voegen. Zodat we dingen kunnen maken die er toe doen. Nazaten in een missionarishouding waar we van afgezien hebben en alleen nog oogluikend gebruik van maken in vergelijkbare opposities.

Geen priester, predikant, sjamaan, maar acteur of meer nog: een redacteur van dienst wiens eerste plicht is zijn archief te fatsoeneren. Er moet een duidelijke lijn te trekken zijn van opslag naar systeem, van dataservice naar programma. Met vooraanzicht en openinggerichte blik.

Zal ik een dienstverlenende technocraat inhuren om gewetensvol het gewetensvolle schrijven uit te dragen? Om de subjectiviteit van het verdoemde predikantenproza met actuele passie hernieuwd ons scherpzinnig universum in te kunnen knallen?

Het paard sprong over de tijger. Als een vlinder lichtig.

In de opslag 3: Sommeer (Ma, Maas, Magazijn.)

Een korte heg van coniferen gaat over in een plankenwandje bij het houthok. In de hoek een groene compostcontainer. Daarachter een grijze pvc-buis omweven door ginkotakken, vijf-vijg-vijgenbladeren met daartussen twee lichtpaarse rozen.

We zijn alweer in ambachtelijke termen aanbeland. Je kunt nog zo frontaal ideeën uitvergroten en er een geloof op loslaten, het zijn de vaste vormen die de ruimte steunen en bepalen. Of in de weg staan.

Een weefgeschiedenis zoals het een opslag betaamt. De magere jagerverzamelaar begint aan een opstal voor de langere termijn. Een berging, een omheining, een beveiliging, een plaatsbepaling. Een constructie van gevonden voorwerpen.

Ongetwijfeld is daarbij met een voorwerp in de rulle grond of in steen een architectuur gekrast van rechte lijnen en wilde ontmoetingen. Deze constructie is het leefkader waarmee onze plantage zich zeker mee kan identificeren. Zoals voorheen.

Op zich is aldus aan de voorwaarden van een geschiedenis voldaan, we laten de emotionele ervaring even voor wat ze is en specifiek zou kunnen zijn voor die tijd. De gedachte aan een nog groter geheel leek immers op zo'n moment heel ver weg.

Met een koepelconstructie zeg je eigenlijk twee keer hetzelfde. Maar sinds de uitvinding van glas en staal, wil men graag van alles in- of overdekken. Dat is het verschil tussen een denkvorm als flexibel proces en een klimatologisch omstandigheid als onzekere, 'criminele' factor.

Dan heb ik het over beperkende elementen die houvast bieden ten aanzien van gebeurtenissen en de verschijnselen waarin wij handelen waarbij wij ons ten zeerste bewust zijn van het feit dat houvast ook juist een beperking is en opgeruimd zou moeten kunnen worden ten bate van meer opslag.

Voor se somma van Ma.

Is het de wens van de aspirantgamechanger om de inboedel op de kop te zetten, dan moet het verleden helder aanspreekbaar zijn. Het is de voorraadkamer die ingang biedt naar een nieuwe modellen die het tijdsbeeld gaan bepalen.

Ik ga niet lopen ontkennen dat we af en toe best kunnen spreken van een essentie of een andere uitdrukking die probeert elementaire zaken tot een minimum te deduceren. Toch krijg ik dan enorm te neiging om hier heel erg barok over te doen.

Vanuit een tegenovergestelde richting, vanuit de leegte, die kwestie van die inboedel, dat boek, de voorraad, benaderen. Dat wil zeggen voor een goed begrip eerst links kijken dan rechts en bij de overkant even achterom voor het goeie gevoel. Afkomst is zo belangrijk voor sommigen.

Volgens mij hebben we dan een aardig plaatje. We zien een gebied reeds ontgonnen, we zien een paar tijgers rondlopen en we zien een uitgestrekt terrein met nog heel veel mogelijkheden dat ons nóg eens opmerkzaam maakt op de schoonheid van de situatie, de plek in ruimte en tijd.

De fascinatie voor tussenvormen, restvormen, grenssituaties. Interessant hoor, maar voor onze opslag is dat een hele onvoordelige en slome methode van heroriëntatie. Pak die meetlat, grijp dat krijtje! En bel die Stroman!

Het is de verpakking van lucht, een manier om de wereld open te houden. Een zekere afstand tot het individu bewaren en dat doe je door in beweging te blijven. Je slaat een balletje op; de score is de kerf in jouw geschiedenis.

Toets maar. Toets maar in het magazijn.

Dan zouden we aan de ene kant alles op orde hebben en aan de andere kant een gokje wagen in de chaos, het onbepaalde. De nieuwsgierigheid naar het niets en dat zou mooi zijn. De schoonheid van het niet begrijpen.

De hang naar abstractie is het verlangen naar vormloosheid. Als we dat willen dan moet ons beheer zo soepel inbepast zijn dat je alleen hier en daar over een rafeltje hoeft te aaien om te beseffen dat ook jouw wereld een vast onderdeel is van deze eenheid.

Ma: pak die stroman, maas in het net.

In de kast staat het 'sjempotje'. Een object van glas. Het biedt een leegte, de mogelijkheid van een inhoud en om hier iets aan toe te voegen dat nuttig, mooi of (iets uit) een andere wereld was. Bijvoorbeeld stekeltjes, vissedingetjes, om te bestuderen.

Dat staat ook beschreven in een boek. De beheerder van het sjempotje, een soort van ontdekkingsreiziger bezig met zijn rite de passage, vertelt daarin dat hij het potje kwijt is, maar acht de wereld niettemin wonderschoon. Hij kan niet wachten tot het morgen is want verdorie wat zal hij allemaal wel niet weer eens kunnen gaan doen!

"Hesst doe't upsloan". De man met een schort leunt met zijn bakkersfiets op zijn linkerbeen en zijn rechtervoet hangt over de herenstang. Hoewel ik me sterk voel aangesproken hou ik een zekere afstand. Het moet mij niet al te persoonlijk worden.

Maas in het net.

Een gematigde verificatie voor de cataloguswaarde. Wandelen tussen groene vlakken van weilanden, bomenrijen, struikgewassen, plantensedementen, stuwwallen, broekstreken met geleidelijke hoogteverschillen en verroeste zandgrondverschuivingen, wordt het beeld abstract, een beeld van overal.

Ik ga er dan vanuit dat je erin zit. Een 3D rondom panoramarift met dit keer voornamelijk groen, maar de volgende keer kan het ook voornamelijk geel zijn zoals bij jou in de woestijn of lichtblauw zoals bij u aan zee. En toch is het dezelfde beeldopname.

De mogelijkheid van een inhoud als een glas waar je in rond kan kijken, waarin je wordt bekeken. Het idee dat de aarde een vergroeide bal is die bij iemand in de kamer hangt, in een huis met veel groen, een blauw schilderij aan de muur en een geel tapijt.

In de opslag 4: Brecht hecht, aan politeia. Agape!

Hier draait het om wanneer. Kunst moet zich met mensen bemoeien als zij wil dat mensen zich met kunst bemoeien. Zei Brecht dat? Paardenspreuk: een zooi mooie woorden bij elkaar opzadelen, "das ist keine Kunst". Schöne Wörter heb ik uit het hoofd geleerd.

Zijn voorstel: als taal gaat over het doen van voorstellen, dan zou elke poging tot een relatie een zekere vrijblijvendheid in zich hebben. We kunnen daarom net zo goed op het moment dat we ons het ontbreken van succesvolle interactie realiseren, uit onmacht bijvoorbeeld, afzien van deze poging.

Het vooraf opkweken van naïviteit is, gezien deze verhoudingen die zich immer als levensdoel dialectisch revolutionair en permanent kennisbevorderend in het discours blijven inwrijven, zwaar aan te bevelen.

Of je in mijn huid wil kruipen als ik jouw stem mag lenen. Dat is te zeggen of niet talloze persoonsverwisselingen, identificaties, empathisaties een gewone burgerlijke rol spelen maar ook nog eens in de kunst, de politiek en in de reclame veelvuldig met diep respect en ook weleens met minder fatsoen gesocialiseerd blijken.

Wanneer J.M. een Elisabeth tevoorschijn haalt om de morele trekker over te halen, dan zou ik plotseling medeschuldig zijn. Ja, ho 's even. Ik vind ook dat je best wel positief kunt zelfcensureren en een hoop onzichtbaar mag blijven. Maar wie ben ik?

En dan de werksters van Brecht van stal halen om je gelijk erin te rammen. Ik voel me akelig aangesproken (want heb ik of jij niet ooit in dezelfde deurpost een sigaretje opgestoken, ach, wat een schwung toen, wat een sophisticated spleen speelde toen).

In de scriptie over normatieve esthetiek hypothetiseerden zij een dramatisch communicatief proces op twee manieren: de ambachtelijk formele via lijnenspel en het theoretisch dialogiserende via woordbetekenissen. De conclusie betrof een synthese van discursieve handelingen.

Iedereen heeft recht op Brecht

Weer sluit ze zich op in het toilet. Dit keer worden haar schoenen gezien. Het is een cinematografische trope. Hier wordt nagedacht, gezwoegd, afgewacht, wroeging met een hoopvolle opluchting die nog iets van een zwaar gemoed verraad. Actie!

We maken dingen om iets te weeg te brengen. Dus die poging tot betrekking wordt gedaan in de verwachting dat mensen bezig worden gehouden door prettige bedoelingen. De suggestie van profijt, schoonheid, een fijn gevoel oplopen, het emotionele repertoire.

Alleen maar goed doen. Alleen maar mooie dingen willen maken. Daar sluipt (!!!!!, zie je dat tasje met tijgerpatroon?) een onrustig gevoel in de haarvaten van ons bewustzijn. Dit kan niet waar zijn! We moeten dieper graven, nog verder onderop ligt het echte onvoorwaardelijke weten. Aldaar bivakkeert de onrust van ons, van ons geval.

Op een dag begin augustus 1956, rond de veertiende ongeveer, liep Troy zomaar helemaal niks te doen. Hij had ook helemaal geen zin om na te denken wat hij daarnet had gedaan, of gisteren of straks zou kunnen gaan doen. Hij had zeker geen zin om na te denken over waarom hij hierover niet wilde nadenken. Zo verging het hem nou eenmaal.

Brecht hecht, aan politeia. Filiaal Agape!

Of we vinden dat kunst en filosofie altijd primair Tegenspraak aansnijdt. Het propageren van een vorm van onenigheid zonder (of met) de pretentie van een normatief juist oordeel. Wel verwijzen naar een verschil in perspectief, in de lijn van een verwachting naar een nieuw inzicht in plaats van de tegenspraak als doel.

In de opslag werd een tekst van een lezing teruggevonden, een opgevouwen A4tje in een exemplaar van de uitgave Pars Interpares uit 1984, die blijkbaar niet was gehouden, maar wel uitgeschreven als een soort afscheid van een studie. De tekst neemt afstand van het fragmentarische met als doel een wereldbeeld getiteld 'Wereldvreugde'. Het is toch haast niet te geloven?

Stel, de lezing wordt alsnog gegeven. De recensent noteert 5 historische kernmomenten die het verhaal structureren. Realisme, Onafhankelijkheid, Paradijs, Babylon, Beeldenstorm. Ook hun tegenstellingen worden gecombineerd in een bijschavende fabricage. Ex Factorij. Conclusie: mooie lezing, maar hoe universeel?

Waar is Brecht? Rechtop, Brecht.

Ze gaan ervan uit dat het een toevallige tegenslag is, gewone pech, want als er sprake is van een logische samenloop van omstandigheden dan zou er iets aan te doen zijn geweest ook al lijkt dat onzin en daarom spreekt men van doelbewuste tegenwerking. Complottante allegro!

Met een bodemleegte in het vooruitzicht kun je gokken door de bank genomen, dat er, de natuur denkt er vaak ook zo over, dat er wel een oplossing zich voordoet want je bent onmisbaar. Heilig de modellen, redden wil je, toon me je verbond.